

บทที่ 4

ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างคำกริยาและองค์ประกอบบังคับ

การศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างคำกริยาและองค์ประกอบบังคับนั้น ผู้วิจัยเริ่มจากการนำคำกริยาทั้งหมดที่พบในข้อมูลสารคดีท่องเที่ยวจำนวน 1,232 คำ มาวิเคราะห์เพื่อหาจำนวนองค์ประกอบบังคับในบทที่ 3 แล้วพบว่า คำกริยาบางคำมีองค์ประกอบบังคับเพียงตัวเดียวก็ได้ (A0) หรือ 2 ตัว (A0,A1) ก็ได้ และคำกริยาบางคำจำเป็นต้องมีองค์ประกอบบังคับถึง 3 ตัว (A0,A1,A2) จึงจะได้ความที่สมบูรณ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าลักษณะความสัมพันธ์ของคำกริยากับองค์ประกอบบังคับมีความแตกต่างกันออกไปตามประเภทของคำกริยาที่แบ่งไว้ในบทที่ 3 ดังนั้นผู้วิจัยจะวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคำกริยากับองค์ประกอบบังคับในรูปของกรอบการกในสารคดีท่องเที่ยว

4.1 การกขององค์ประกอบบังคับในสารคดีท่องเที่ยว

ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของคำกริยาและองค์ประกอบบังคับในสารคดีท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้นำเอาไวยากรณ์การกมาอธิบายลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าว โดยใช้ผลการวิจัยของ ภาณุสังฆะวรรณ(2527) เป็นหลัก และนำมาดัดแปลงให้เหมาะสม พบว่าในสารคดีท่องเที่ยวมีการกทั้งสิ้น 13 กรอบ ดังต่อไปนี้

1. ผู้ทำ

เป็นการกที่แสดงลักษณะความสัมพันธ์ขององค์ประกอบบังคับกับคำกริยาในลักษณะที่องค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 (A0) เป็น ผู้กระทำกริยา

เช่น

ข้อความ ...ผมตื่นแต่เช้าตรู่...

(สุอุทัยานเขาเขียว , 2512)

ผม / ตื่น /

ผม เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึง ผู้ทำอาการ ตื่น

2. ผู้ทรงสภาพ

เป็นการกที่แสดงลักษณะความสัมพันธ์ขององค์ประกอบบังคับกับคำกริยา ในลักษณะที่องค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 (A0) เป็นผู้ทรงสภาพ

เช่น

ข้อความ ...พื้นที่ของถ้ำนี้กว้างมาก...

(ถ้ำไทร , 2514)

พื้นที่ของถ้ำ / กว้าง /

พื้นที่ของถ้ำ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทรงสภาพ กว้าง

3. ผู้ประสบ

เป็นการกที่แสดงลักษณะความสัมพันธ์ขององค์ประกอบบังคับกับคำกริยา ในลักษณะที่องค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 (A0) เป็นผู้แสดงความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือมีประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

เช่น

ข้อความ ...ถ้าเขายังห่วงปานี้เราก็ต้องพูดกัน...

(จับลึงกาป่าสุดท้ายของเมืองลพบุรี,2532)

เรา / ห่วง / ปา

ห่วง เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึง ผู้ประสบ

4. ผู้ถูก

เป็นการกที่แสดงลักษณะความสัมพันธ์ขององค์ประกอบบังคับและคำกริยา ในลักษณะที่องค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 (A1) เป็นผู้ที่ถูกกระทบกระเทือน และอาจมีการเปลี่ยนแปลงสภาพไปได้

เช่น

ข้อความ ...เราเรียกสายน้ำแห่งนี้ว่าแควใหญ่...

(บันทึกจากแม่น้ำแคว,2509)

เรา / เรียก / สายน้ำแห่งนี้ / แควใหญ่

สายน้ำแห่งนี้ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึง ผู้ถูกเรียก

5. ผล

เป็นการกที่แสดงลักษณะความสัมพันธ์ขององค์ประกอบบังคับและคำกริยา ในลักษณะที่องค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 (A1) เป็นผลของอาการของผู้กระทำ

เช่น

ข้อความ ...ททท.สำนักงานลอนดอน ส่งนักเขียนมาเขียนเรื่องการท่องเที่ยว
วันเกิด...

(อันตามัน ทะเลสีไพลิน,2536)

นักเขียน / เขียน / เรื่องการท่องเที่ยววันเกิด

เรื่องการท่องเที่ยววันเกิด เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึง
ผลจากการเขียน

6. จุดหมาย

เป็นการกที่แสดงลักษณะความสัมพันธ์ขององค์ประกอบบังคับและคำกริยา ในลักษณะที่องค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หรือตัวที่ 3 (A1, A2) เป็นจุดมุ่งหมายของคำกริยา

เช่น

ข้อความ ...คนนำทางพาเราไปสำรวจน้ำตกสวยๆงามๆ หลายสาย...

(จวบจนสิ้นฤดูกาลขอให้ดอกไม้ผลิบานบนภูผาแต้ม,2534)

เรา / สำรวจ / น้ำตก

น้ำตก เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึง จุดหมายของการ สำรวจ

7. สถานที่

เป็นการกที่แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบบังคับและคำกริยา ในลักษณะที่องค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หรือตัวที่ 2 (A0 ,A1) เป็นสถานที่ของกริยา

เช่น

ข้อความ ...ผมสังเกตเห็นนกปรอดภูเขาหลายตัวเกาะอยู่บนกิ่งไม้...

(เชียงดาวอีกตำนานแห่งขุนเขา,2539)

นกปรอดภูเขา / เกาะ / กิ่งไม้

กิ่งไม้ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึง สถานที่ในการ เกาะ

8. ผู้ร่วม

เป็นการรทที่แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบบังคับและคำกริยา ในลักษณะที่องค์ประกอบบังคับตัวที่ 3 (A2) เป็นผู้ร่วมกระทำกริยา

เช่น

ข้อความ ...เมื่อลงเขียนปรึกษาความนี้กับท่านอาจารย์สง่า เจ้าอาวาสวัดวัง
ตะเคียนแล้ว...

(วังตะเคียน ,2510)

ลงเขียน / ปรึกษา / ความ / ท่านอาจารย์สง่า

ท่านอาจารย์สง่า เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 3 หมายถึง ผู้ร่วมทำการ
ปรึกษา

9. ผู้เสริม

เป็นการรทที่แสดงลักษณะขององค์ประกอบบังคับที่ปรากฏกับคำกริยา ในลักษณะที่องค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 และตัวที่ 3 (A1,A2) เป็นผู้ช่วยเสริมความหมายของคำกริยาให้ครบถ้วนสมบูรณ์

เช่น

ข้อความ ...เราเรียกแม่น้ำสายนี้ว่าแม่น้ำแม่กลอง...

(บันทึกจากแม่น้ำแคว , 2509)

เรา / เรียก / สายน้ำแห่งนี้ / แม่น้ำแม่กลอง

แม่น้ำแม่กลอง เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 3 หมายถึง ผู้เสริมความ
หมายของคำกริยา เรียก

10. แหล่งเดิม

เป็นการรทที่แสดงลักษณะความสัมพันธ์ขององค์ประกอบบังคับ และคำกริยาในลักษณะที่องค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หรือตัวที่ 3 (A1,A2) เป็นจุดเริ่มต้นของการเคลื่อนที่

เช่น

ข้อความ ...รถไฟออกจากสถานี...

(ไปหัวหินกับรถพิเศษ ,2503)

รถไฟ / ออกจาก / สถานี

สถานี เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึง แหล่งเดิมของคำกริยา
ออก

11. เครื่องมือ

เป็นการกที่แสดงลักษณะความสัมพันธ์ขององค์ประกอบบังคับ และ คำกริยา ในลักษณะที่องค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 (A1) มีลักษณะเป็นอุปกรณ์ เป็นเครื่องมือหรือวัตถุใช้ในการทำกริยา

เช่น

ข้อความ ...เราจำเป็นต้องใช้ถังอากาศในการประดาน้ำด้วย...

(stimulus ความฝันของทะเลสีน้ำเงิน ,2528)

เรา /ใช้ /ถังอากาศ/ในการประดาน้ำ

ถังอากาศ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงเครื่องมือในที่ที่ใช้ในการประดาน้ำ

12. ผู้รับประโยชน์

เป็นการกที่แสดงลักษณะความสัมพันธ์ขององค์ประกอบบังคับและคำกริยา ในลักษณะที่องค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หรือตัวที่ 3 (A1 ,A2) มักจะเป็นผู้รับผลประโยชน์จากคำกริยา

เช่น

ข้อความ ...คณะของเราลงรถไฟที่นี้แล้วอุตุนนมแม่ค้าข้าวแกง...

(วังตะเคียน,2510)

คณะของเรา / อุตุนนม / แม่ค้า

แม่ค้า เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผู้รับประโยชน์จากการอุตุนนมของคณะของเรา

13. สาเหตุ

หมายถึง ลักษณะขององค์ประกอบบังคับที่ปรากฏกับคำกริยา ในลักษณะที่องค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 และ 2 (A0 A1) เป็นสาเหตุของการทำกริยา

ข้อความ ...พวกเรารีบเก็บข้าวของย้ายแปลที่ผูกนอนอยู่ริมห้วยนี้น้ำ...

(ทุ่งดอกไม้อะลานตาที่ป่าฝนบนภูสอยดาว,2537)

พวกเรา / หนี / น้ำ

น้ำ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงสาเหตุของการหนี

4.2 กรอบการกร (Case Frame)

กรอบการกร (Case Frame) หมายถึง กรอบที่บ่งบอกถึงประเภทของการกรที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบังคับและคำกริยา โดยมีหลักอยู่ว่า คำกริยา 1 คำ จะปรากฏในกรอบการกรได้เพียง 1 กรอบเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันคำกริยาคำอื่นๆ ก็สามารถปรากฏในกรอบการกรที่ซ้ำกันได้ โดยฟิลมอร์ (1988 : 24) ได้เสนอว่า "ประโยคประกอบด้วยคำกริยาและจะมีนามวลีปรากฏ 1 นามวลีหรือมากกว่า 1 วลีก็ได้ นามวลีเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์ทางความหมายกับคำกริยาโดยแสดงออกมาในรูปของการกรที่แตกต่างกันกันไปแล้วแต่นามวลีนั้นๆ ในส่วนที่การกรมีความสัมพันธ์กับคำนามนั้น จะชี้ให้เห็นได้จากการที่คำกริยาถูกเลือกตามกรอบที่กำหนดไว้"

ในบทนี้ผู้วิจัยใช้กรอบการกรอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคำกริยากับองค์ประกอบบังคับ เพื่อให้เห็นการกรขององค์ประกอบบังคับอย่างชัดเจน

4.3 ลักษณะของกรอบการกร

ลักษณะของการเขียนอธิบายกรอบการกร จะมีลักษณะดังนี้

1. จะต้องมีการอธิบาย [] ล้อมกรอบการกรที่เกิดร่วมกับคำกริยา
2. ช่องว่าง ____ ภายในกรอบการกร หมายถึงคำกริยา
3. หลังช่องว่าง ____ จะมีการกรปรากฏอย่างน้อย 1 การกร และถ้ามีจำนวนการกรปรากฏมากกว่า 1 จะมีการลำดับการปรากฏก่อนหลังจากซ้ายไปขวา โดยจะมีเครื่องหมาย + เป็นตัวเชื่อมการกรแต่ละตัว

ตัวอย่างกรอบการกร เช่น

[____ ผู้ทำ]

ข้อความ "...จอห์นยังตอบเสียอีกว่า เห็นข้างมันวิ่งก็วิ่งมั่ง..."

(ปลายฤดูแล้งบนป่าเขาใหญ่, 2522)

จอห์น / วิ่ง /

คำกริยาแสดงอาการ วิ่ง มีองค์ประกอบบังคับ 1 ตัว คือ จอห์น ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางอรรถศาสตร์เป็นการกร ผู้ทำ ปรากฏในกรอบการกร [____ ผู้ทำ]

4.4 กรอบการยกของคำกริยาในสารคดีท่องเที่ยว

ในสารคดีท่องเที่ยวผู้วิจัยได้วิเคราะห์การยกขององค์ประกอบบังคับที่มีความสัมพันธ์กับคำกริยาแต่ละประเภท ดังต่อไปนี้

4.4.1 คำกริยาแสดงสภาพ

คำกริยาแสดงสภาพแบ่งออกเป็นชนิดย่อยๆ 4 ชนิด แต่ละชนิดมีกรอบการยกแตกต่างกันไป

ดังนี้

4.4.1.1 คำกริยาแสดงสภาพที่บอกลักษณะหรือคุณสมบัติ

คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏกับ "ผู้ทรงสภาพ" ในกรอบการยก ดังต่อไปนี้

กรอบการยก [____ ผู้ทรงสภาพ]

เช่น

ก. ข้อความ ...ช่วงเดียวกันนี้ ทิวทัศน์ผาแต้มก็สวยงามมาก...

(จวบจนสิ้นฤดูกาลขอให้ดอกไม้ผลิบานบนภูผาแต้ม ,2534)

ทิวทัศน์ผาแต้ม /สวยงาม/

สวยงาม เป็นคำกริยาแสดงสภาพที่บอกลักษณะ

ทิวทัศน์ผาแต้ม เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 ที่หมายถึงผู้ทรงสภาพ

ข. ข้อความ ...น้ำตกแม่สุรินที่ไม่มีใครนึกภาพออกว่าจะยิ่งใหญ่สักเพียงใดเป็นแน่...

(แค้นปิ้งแม่สุริน ,2535)

น้ำตกแม่สุริน /ยิ่งใหญ่/

ยิ่งใหญ่ เป็นคำกริยาแสดงสภาพที่บอกลักษณะ

น้ำตกแม่สุริน เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 ที่หมายถึงผู้ทรงสภาพ

4.4.1.2 คำกริยาแสดงสภาพทำนองเดียวกัน

คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏกับ "ผู้ทรงสภาพ และผู้ร่วม" ในกรอการก ดังต่อไปนี้

กรอการก [____ ผู้ทรงสภาพ + ผู้ร่วม]

เช่น

ก. ข้อความ ...ระยะนี้ทางบางตอนมีสภาพเหมือนเตาเผา...

(ลัดไปเที่ยวแคนยอนน้อย, 2516)

ทางบางตอน / เหมือน / เตาเผา

เหมือน เป็นคำกริยาแสดงสภาพที่บอกการเปรียบเทียบว่าอยู่ใน
ทำนองเดียวกัน

ทางบางตอน เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 ที่หมายถึงผู้ทรงสภาพ
เตาเผา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 ที่หมายถึง ผู้ร่วมสภาพอย่าง
เดียวกัน

ข. ข้อความ ...โชดหินลักษณะเป็นแท่งหินสูงระดับเอวรูปร่างหน้าตาเหมือนกับถ้วย
ฟุตบอลโลก...

(คุณหมิงและก๊วยหลินเมืองเลย, 2542)

โชดหิน / เหมือน / ถ้วยฟุตบอลโลก

เหมือน เป็นคำกริยาแสดงสภาพที่บอกการเปรียบเทียบว่าอยู่ใน
ทำนองเดียวกัน

โชดหิน เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 ที่หมายถึงผู้ทรงสภาพ
ถ้วยฟุตบอล เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 ที่หมายถึง ผู้ร่วมสภาพ
อย่างเดียวกัน

4.4.1.3 คำกริยาแสดงสภาพที่ต้องมีผู้อื่นหรือสิ่งอื่นมาเสริมความหมายของคำกริยาให้ชัดเจนขึ้น

คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏกับ "ผู้ทรงสภาพ" "ผู้เสริม" และผู้ร่วมในกรอบการก
ดังต่อไปนี้

กรอบการก [____ ผู้ทรงสภาพ + ผู้เสริม]

เช่น

ก. ข้อความ ...ที่พักบนลานสนโหล่นมมมีร้านค้าเล็กๆบริการข้าวของเครื่องใช้เล็กๆ
น้อยๆ ชนมชบเคี้ยว...

(เลยดินแดนแห่งขุนเขามหัจจรัญ ,2541)

ที่พัก / มี / ร้านค้า

มี เป็นคำกริยาแสดงสภาพที่มีผู้อื่นหรือสิ่งอื่นมาเสริมความหมาย

ที่พัก เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 ที่หมายถึงผู้ทรงสภาพ

ร้านค้า เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 ที่หมายถึง สิ่งที่เสริมความ

หมายของสภาพ มี ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข. ข้อความ ...ทะเลงามสีฟ้าลินแห่งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของน่านน้ำไทย...

(อันดามัน ทะเลสีฟ้า ,2536)

ทะเล / เป็น / ส่วนหนึ่งของน่านน้ำไทย

เป็น เป็นคำกริยาแสดงสภาพที่มีผู้อื่นหรือสิ่งอื่นมาเสริมความหมาย

ทะเล เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 ที่หมายถึงผู้ทรงสภาพ

ส่วนหนึ่งของน่านน้ำไทย เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 ที่หมายถึง สิ่ง

ที่เสริมความหมายของสภาพ เป็น ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.4.2 คำกริยาแสดงอาการ

คำกริยาแสดงอาการแบ่งออกเป็นชนิดย่อยๆ 6 ชนิด แต่ละชนิดมีกรอบการกแตกต่างกันไป

ดังนี้

4.4.2.1 คำกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่น

4.4.2.1.1 คำกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำอยู่ คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏกับ "ผู้ทำ" ในกรอบการก ดังต่อไปนี้

กรอบการก [____ ผู้ทำ]

เช่น

ก. ข้อความ ...นายเขี่ยนั้นนั่งลงทำหน้าที่เหมือนกับจะร้องไห้...

(แก่งหินเพิง ,2506)

นายเขี่ย / นั่ง /

นั่ง เป็นคำกริยาแสดงอาการไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำอยู่
กับที่

นายเขี่ยเป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการนั่ง

ข. ข้อความ ...ผมยังคงนอนอยู่ หลังแนบอยู่กับพื้นดิน...

(เขียดดาวอีกตำนานแห่งขุนเขา,2539)

ผม / นอน /

นอน เป็นคำกริยาแสดงอาการไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำอยู่
กับที่

ผม เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการร้องไห้

กรอบการกร [____ ผู้ทำ + สถานที่]

ก. ข้อความ ...ลุงเขียนก็ไปอยู่เสียที่ถ้ำโน่น...

(วังตะเคียน,2510)

ลุงเขียน / อยู่ / ถ้ำ

อยู่ เป็นคำกริยาแสดงอาการไม่กระทบกระเทือนผู้อื่น ที่ทำอยู่กับที่

ลุงเขียน เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการอยู่

ถ้ำ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงสถานที่ที่ทำอาการ

4.4.2.1.2 คำกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่มีการเคลื่อนที่

คำกริยาชนิดนี้จะ ปรากฏกับ "ผู้ทำ" "จุดหมาย" "สถานที่" และ "แหล่งเดิม" ในกรอบการกร ดังต่อไปนี้

กรอบการกร [____ ผู้ทำ]

ข้อความ ...ดิฉันยังไม่ทันทำอย่างที่คิดก็เห็นคุณช่างภาพลุกพรวดพราดแบกกล้องลงไปเก็บภาพยามเช้าทั้งซีฟีน...

(ไปหัวหินกับรถพิเศษ :2503)

คุณช่างภาพ / ลุก /

ลุก เป็นคำกริยาแสดงอาการไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่มีการเคลื่อนที่

คุณช่างภาพ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการลุก

กรอบการก [____ ผู้ทำ + จุดหมาย]

เช่น

ก. ข้อความ ...เรากลับถึงกรุงเทพฯ เกือบรุ่งสาง...

(แก่งหินเพิง ,2506)

เรา / กลับ / กรุงเทพฯ

กลับ เป็นคำกริยาแสดงอาการไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่น ที่มีการเคลื่อนที่

เรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการกลับ

กรุงเทพฯ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงจุดหมายของการเคลื่อนที่

ข. ข้อความ ...พวกเขาชอบหัวข้าวของเท่าที่จำเป็นขึ้นฝั่ง...

(ไปหัวหินกับรถพิเศษ,2503)

พวกเขา / ขึ้น / ฝั่ง

ขึ้น เป็นคำกริยาแสดงอาการไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่มีการเคลื่อนที่

พวกเขา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการขึ้น

ฝั่ง เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงจุดหมายของการเคลื่อนที่

ข้อสังเกต

การกจุดหมายที่ปรากฏกับคำกริยา จะมีลักษณะเคลื่อนที่จากอีกจุดหนึ่งไปอีกจุดหนึ่ง แตกต่างจากสถานที่ ที่มีลักษณะการปรากฏกับคำกริยาที่อาจเคลื่อนไหวแต่ไม่เคลื่อนที่

กรอบการก [____ ผู้ทำ + แหล่งเดิม]

ข้อความ ...ซึ่งเราจะลืมนเสียมิได้เลยที่จะหวนกลับไปหามัน(ป่าเขาใหญ่)อีก...

(ปลายฤดูแล้งในป่าเขาใหญ่ ,2522)

เรา / หวนกลับ / มั่น(ป่าเขาใหญ่)

หวนกลับ เป็นคำกริยาแสดงอาการไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่น
มีการที่มีการเคลื่อนที่

เรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการหวนกลับ

มั่น(ป่าเขาใหญ่) เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงแหล่งเดิม

กรอบการก [____ ผู้ทำ + สถานที่]

ข้อความ ...เรานั่งพักตั้งหลักเอาแรงก่อนเข้าไปในถ้ำ...

(ถ้ำไทร ,2514)

เรา / เข้า / ถ้ำ

เข้า เป็นคำกริยาแสดงอาการไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่มีการ
เคลื่อนที่

เรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการเข้า

ถ้ำ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงสถานที่

4.4.2.1.3 คำกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่น และปรากฏสถานที่ใน การทำ

คำกริยาชนิดนี้จะ ปรากฏกับ "ผู้ทำ" และ "สถานที่" ในกรอบ
การก ดังต่อไปนี้

กรอบการก [____ ผู้ทำ + สถานที่]

ก. ข้อความ ...หลายคนเริ่มยอมแพ้หลับตาและเอนศีรษะพิงพนักอย่างอ่อนแรง...

(วันที่ลมร้อนย่อนคืนสู่หมู่เกาะอ่างทอง,2540)

หลายคน / พิง / พนัก

พิง เป็นคำกริยาแสดงอาการไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ปรากฏ
สถานที่ในการทำ

หลายคน เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการพิง

พนัก เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงสถานที่ของการพิง

ข. ข้อความ ...เรือของเราทั้ง 2 ล้ววดหัวเข้าเทียบฝั่ง...

(บันทึกจากแม่น้ำแคว,2509)

เรือของเรา / เทียบ / ฝั่ง

เทียบ เป็นคำกริยาแสดงอาการไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่
ปรากฏสถานที่ในการทำ

เรือของเรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการเทียบ

ฝั่ง เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงสถานที่ของการเทียบเรือ

4.4.2.2 คำกริยาแสดงอาการกระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

4.4.2.2.1 คำกริยาแสดงอาการกระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่น โดยทำให้ผู้อื่นหรือ สิ่งอื่นเปลี่ยนอาการหรือสภาพไป

คำกริยาชนิดนี้จะ ปรากฏกับ "ผู้ทำ" "ผู้ถูก" "สถานที่" "จุดหมาย" "ผู้รับ
ประโยชน์" และ"เครื่องมือ"ในกรอบการก ดังต่อไปนี้

กรอบการก [____ ผู้ทำ + ผู้ถูก]

เช่น

ก. ข้อความ ...ผมชนหินย้อยถึงศีรษะแตกเลือดออกอาบ...

(แก่งละว้าถ้ำเนรมิต,2504)

ผม / ชน / หินย้อย

ชน เป็นคำกริยาแสดงอาการกระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่น ที่ทำให้ผู้
อื่นหรือสิ่งอื่นเปลี่ยนอาการหรือสภาพไป

ผม เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการชน

หินย้อย เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผู้ถูกชน

ข. ข้อความ ...ฝูงนกบินว่อนอยู่เหนือน้ำทะเลสีครามเข้มคอยจ้องจิกปลาตัวที่เผลอ...
(ไปแรมคืนที่อ่าวสามร้อยยอด,2526)

ฝูงนก / จิก / ปลา

จิก เป็นคำกริยาแสดงอาการกระทบกระทั่งคนอื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำให้ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเปลี่ยนอาการหรือสภาพไป

ปลา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงสิ่งที่ถูกจิก

ข้อสังเกต

บางครั้งการกระทำในคำกริยาแสดงอาการกระทบกระทั่งคนอื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำให้ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเปลี่ยนแปลงสภาพไป อาจเป็นได้ทั้งการกระทำและสาเหตุๆไปพร้อมๆ กัน โดยเฉพาะในคำกริยา "ใช้" เมื่อใช้กับคนจะมีความสัมพันธ์ทางความหมายเป็นสาเหตุ แต่เมื่อใช้กับสิ่งของ จะมีความสัมพันธ์ทางความหมายเป็นเครื่องมือ เช่น

ข้อความ ...นายแพทย์บุญส่งใช้ชายสองคนไปทำการศึกษารื่องนกป่า...
(ไปแรมคืนที่อ่าวสามร้อยยอด,2526)

นายแพทย์บุญส่ง / ใช้ / ชายสองคน

ใช้ เป็นคำกริยาแสดงอาการกระทบกระทั่งคนอื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำให้ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเปลี่ยนอาการหรือสภาพไป

นายแพทย์บุญส่ง เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการใช้ และเป็นสาเหตุของการศึกษารื่องนกป่าของชายสองคน

ชายสองคน เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผู้ถูกใช้

กรอบการก [____ ผู้ทำ + ผู้ถูก + สถานที่]
เช่น

ข้อความ ...คณะของเรากลับหมดแล้วแถมปิดประตูถ้าซึ่งเป็นประตูเหล็กขังเราสี่คนไว้ภายในถ้าด้วย...

(แก่งละว้าถ้าเนรมิต,2504)

คณะของเรา / ช้าง / เราสี่คน / ภายในถ้ำ

ช้าง เป็นคำกริยาแสดงอาการกระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นโดยทำให้
ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเปลี่ยนอาการหรือสภาพไป

คณะของเรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการช้าง

เราสี่คน เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผู้ถูกช้าง

ภายในถ้ำ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 3 หมายถึง สถานที่ที่ถูกช้าง

กรอบการก [____ ผู้ทำ + ผู้ถูก + จุดหมาย]

เช่น

ข้อความ ...รถเข็นให้บรรทุกของไปที่ทำน้ำ...

(บันทึกจากแม่น้ำแคว , 2509)

รถเข็น / บรรทุก / ของ / ทำน้ำ

บรรทุก เป็นคำกริยาแสดงอาการกระทบกระเทือนผู้อื่น โดยทำให้ผู้อื่น
หรือสิ่งอื่นเปลี่ยนอาการหรือสภาพไป

รถเข็น เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการบรรทุก

ของ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผู้ถูกบรรทุก

ทำน้ำ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 3 หมายถึงจุดหมายที่บรรทุกไป

กรอบการก [____ ผู้ทำ + ผู้ถูก + ผู้รับประโยชน์]

เช่น

ก. ข้อความ ...ใครมีศรัทธาจะบริจาคปัจจัยหรือวัสดุก่อสร้างให้กับทางวัดก็สามารถทำได้...

(ถ้าไทร , 2514)

ใคร / บริจาค / ปัจจัยหรือวัสดุก่อสร้าง / วัด

บริจาค เป็นคำกริยาแสดงอาการกระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำให้
ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเปลี่ยนอาการหรือสภาพไป

ใคร เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการบริจาค

ปัจจัยหรือวัสดุก่อสร้าง เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผู้ถูก
 บริจาค

วัด เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 3 หมายถึงผู้รับประโยชน์จากการ
 บริจาค

ข. ข้อความ ...คุณนายอำเภอที่แสนดีก็แจกน้ำส้มคั้นให้เราคนละแก้ว...

(กฤษณี,2515)

คุณนายอำเภอ / แจก / น้ำส้มคั้น / เรา

แจก เป็นคำกริยาแสดงอาการกระทำกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำให้
 ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเปลี่ยนอาการหรือสภาพไป

คุณนายอำเภอ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการแจก

น้ำส้มคั้น เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงสิ่งที่ถูกแจก

เรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 3 หมายถึงผู้รับประโยชน์จากการแจก

กรอบการก [____ ผู้ทำ + ผู้ถูก + ผู้เสริม]

ข้อความ ...ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยงซึ่งอยู่บนเขาสูงนี้ ชนนานนามเขาสูงนี้ว่า
 เทือกเขาทราย...

(กฤษณี,2515)

ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง / ชนนานนาม / เขา / เทือกเขาทราย

ชนนานนาม เป็นคำกริยาแสดงอาการกระทำกระเทือนผู้อื่นที่ทำให้ผู้อื่น
 หรือสิ่งอื่นเปลี่ยนอาการหรือสภาพไป

ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำ
 อาการชนนานนาม

เขา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงสิ่งที่ถูกชนนานนาม

เทือกเขาทราย เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 3 หมายถึงผู้เสริม

กรอบการก [____ ผู้ทำ + เครื่องมือ + ผู้เสริม]

เช่น

ข้อความ ...เราจำเป็นต้องใช้ถังอากาศในการประดาน้ำด้วย...

(ลิมิต้นความฝันของทะเลสีน้ำเงิน ,2528)

เรา /ใช้ /ถังอากาศ/การประดาน้ำ

ใช้ เป็นคำกริยาแสดงอาการกระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำให้ผู้อื่น
หรือสิ่งอื่นเปลี่ยนอาการหรือสภาพไป

เรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการใช้

ถังอากาศ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงสิ่งที่ถูกใช้

การประดาน้ำ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 3 หมายถึงผู้เสริมอาการใช้

4.4.2.2.2 คำกริยาแสดงอาการกระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่น โดยทำให้ผู้อื่นหรือ สิ่งอื่นเคลื่อนที่

คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏกับ "ผู้ทำ" "ผู้ถูก" และ"จุดหมาย" ดังต่อไปนี้

กรอบการก [____ ผู้ทำ + ผู้ถูก]

ก. ข้อความ ...แล้วเราก็ขับรถจากบ้านไปอีก 300 เมตร...

(ท่องป่าเมืองกาญจน์กับอินเดียนแดง , 2538)

เรา / ขับ / รถ

ขับ เป็นคำกริยาแสดงอาการกระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่น ที่ทำให้
ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเคลื่อนที่

เรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการขับ

รถ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผู้ถูกขับ

ข. ข้อความ ...เราทั้งเหนื่อยทั้งดิ่ง ต้นไม้ล้มเลาะด้านข้างขึ้นไป...

(ทุ่งดอกไม้ละลานตาที่ป่าฝนบนภูสอยดาว,2537)

เรา / ดิ่ง / ต้นไม้

ดึง เป็นคำกริยาแสดงอาการกระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำให้ผู้อื่น
หรือสิ่งอื่นเคลื่อนที่

เรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการดึง

ต้นไม้ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงสิ่งที่ถูกดึง

กรอบการก [____ ผู้ทำ + ผู้ถูก + จุดหมาย]

เช่น

ก. ข้อความ ...เมื่อเรานำคุณมาถึงที่นี่แล้วก็เห็นจะต้องบอกกล่าวถึงความสำคัญของ
อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่...

(สมีล้นความฝันของทะเลสีน้ำเงิน, 2528)

เรา / นำ / คุณ / ที่นี่

นำ เป็นคำกริยาแสดงอาการกระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำให้ผู้อื่น
หรือสิ่งอื่นเคลื่อนที่

เรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการนำ

คุณ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผู้ถูกนำ

ที่นี่ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงจุดหมายของการนำ

ข. ข้อความ ...พวกเขาช่วยกันขนของขึ้นรถบริการ...

(เลยดินแดนแห่งขุนเขามหัศจรรย์, 2541)

พวกเขา / ขน / ของ / รถบริการ

ขน เป็นคำกริยาแสดงอาการกระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำให้ผู้อื่น
หรือสิ่งอื่นเคลื่อนที่

พวกเขา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการขน

ของ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงสิ่งที่ถูกขน

รถบริการ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 3 หมายถึงจุดหมายที่ขนไป

4.4.2.3 คำกริยาแสดงอาการที่ทำร่วมกับผู้อื่น

คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏกับ "ผู้ทำ" ผู้ร่วม" และ"ผู้เสริม" ดังต่อไปนี้

กรอบการก [____ ผู้ทำ + ผู้ร่วม+ผู้เสริม]

เช่น

ข้อความ ...คุณฉวยก็แนะนำเราให้รู้จักกับคุณ อรุณ ทองตระกูล ...

(วังตะเคียน,2510)

คุณฉวย / แนะนำ / เรา / คุณอรุณ ทองตระกูล

แนะนำ เป็นคำกริยาแสดงอาการที่ทำร่วมกับผู้อื่น

คุณฉวย เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการแนะนำ

เรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผู้ร่วมอาการแนะนำ

คุณอรุณ ทองตระกูล เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 3 หมายถึง ผู้เสริม

อาการแนะนำ ให้มีความชัดเจนขึ้น

กรอบการก [____ ผู้ทำ + ผู้เสริม+ผู้ร่วม]

เช่น

ก. ข้อความ ...หัวหน้าทีมสอบถามเรื่องรถกับเจ้าหน้าที่ในนิคม ...

(ถ้าพระงาม,2513)

หัวหน้าทีม / สอบถาม / เรื่องรถ / เจ้าหน้าที่ในนิคม

สอบถาม เป็นคำกริยาแสดงอาการที่ทำร่วมกับผู้อื่น

หัวหน้าทีม เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการสอบถาม

เรื่องรถ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผู้เสริมในการ

สอบถามให้มีความชัดเจนขึ้น

เจ้าหน้าที่ในนิคม เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 3 หมายถึงผู้ร่วมในการ

สอบถาม

ข.ข้อความ ...เพื่อนๆ เล่าถึงความน่ากลัวของตัวบึ้งให้ฉันฟัง

(ไปหิวหินกับรถพิเศษ , 2503)

เพื่อนๆ / เล่า / ความน่ากลัวของตัวบึ้ง ฉัน

เล่า เป็นคำกริยาแสดงอาการที่ทำร่วมกับผู้อื่น

เพื่อนๆ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการเล่า

ความน่ากลัวของตัวบึ้ง เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผู้เสริม

ในการเล่าให้มีความชัดเจนขึ้น

ฉัน เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 3 หมายถึงผู้ร่วมในการเล่า

4.4.2.4 คำกริยาแสดงอาการที่เป็นผลต่อสิ่งอื่น

คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏกับ "ผู้ทำ" และ "ผล" ดังต่อไปนี้

กรอบบการก [____ ผู้ทำ + ผล]

เช่น

ก.ข้อความ ...พ่อแม่ลูกกำลังช่วยกันปลดกั๋งออกจากอวน บางคนก็กำลังถักอวน...

(กฤษณบุรี , 2515)

บางคน / ถัก / อวน

ถัก เป็นคำกริยาแสดงอาการที่เป็นผลต่อสิ่งอื่น

บางคน เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการถัก

อวน เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผลจากการถัก

ข.ข้อความ ...เราชุดคุระบายน้ำ...

(บันทึกจากแม่น้ำแคว , 2509)

เรา / ชุด / คุระบายน้ำ

ชุด เป็นคำกริยาแสดงอาการที่เป็นผลต่อสิ่งอื่น

เรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการชุด

คุระบายน้ำ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผลจากการชุด

4.4.2.5 คำกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเป็นจุดหมาย
คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏกับ "ผู้ทำ" และ "จุดหมาย" ดังต่อไปนี้

กรอบการก [____ ผู้ทำ + จุดหมาย]

เช่น

ก. ข้อความ ...ผมอดไม่ได้ที่จะยกมือไหว้ความตระหง่านของขุนเขา...

(เชียงดาวอีกตำนานแห่งขุนเขา , 2539)

ผม / ไหว้ / ความตระหง่านของขุนเขา

ไหว้ เป็นคำกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเป็นจุดหมาย

ผม เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการไหว้

ความตระหง่านของขุนเขา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงจุด

หมายของการไหว้

ข. ข้อความ ...เราหยุดซื้อเสบียงและรอคุณปรีชา จักษุ หรือคุณแกละ กับคณะ
ที่จะมาช่วยแบกสัมภาระและนำทาง ...

(เชียงดาวอีกตำนานแห่งขุนเขา , 2539)

เรา / รอ / คุณปรีชา จักษุ หรือคุณแกละ กับคณะ

รอ เป็นคำกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเป็นจุดหมาย

เรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการรอ

คุณปรีชา จักษุ หรือคุณแกละ กับคณะ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2

หมายถึงจุดหมายของการรอ

4.4.2.6 คำกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นหรือสิ่งอื่นมาช่วยเสริมให้ความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น

คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏกับ "ผู้ทำ" และ "ผู้เสริม" ดังต่อไปนี้

กรอบบการก [____ ผู้ทำ + ผู้เสริม]

เช่น

ก. ข้อความ ...พวกเราฝ่าความมืดมิดของราตรีไปตามถนน...

(เชยงดาวอีกตำนานแห่งขุนเขา , 2539)

พวกเรา / ฝ่า / ความมืดมิดของราตรี

ฝ่า เป็นคำกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นหรือสิ่งอื่นมาช่วยเสริมความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

พวกเรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการฝ่า

ความมืดมิดของราตรี เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผู้เสริม คำกริยาฝ่าให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข. ข้อความ ...ปิยะฤทัย นักเขียนอ.ส.ท. เคยมาศึกษาเรื่องพรรณไม้ที่นี่แล้ว...

(เชยงดาวอีกตำนานแห่งขุนเขา , 2539)

ปิยะฤทัย นักเขียนอ.ส.ท. / ศึกษา / เรื่องพรรณไม้

ศึกษา เป็นคำกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นหรือสิ่งอื่นมาช่วยเสริมความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ปิยะฤทัย นักเขียนอ.ส.ท. เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการศึกษา

เรื่องพรรณไม้ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผู้เสริม คำกริยาศึกษาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.4.3 คำกริยาแสดงความรู้สึก

คำกริยาแสดงความรู้สึกแบ่งออกเป็นชนิดย่อยๆ 5 ชนิด แต่ละชนิดมีกรอบบการกแตกต่างกันไป ดังนี้

4.4.3.1 คำกริยาแสดงความรู้สึกที่ไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏกับ "ผู้ประสม" ในกรอบบการก ดังต่อไปนี้

กรอบบการก [____ ผู้ประสม]

เช่น

ก. ข้อความ ...เราหายเหนื่อยและสบายใจ...

(กฤษบุรี , 2515)

เรา / สบายใจ /

สบายใจ เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกที่ไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นหรือสิ่งอื่น
เรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ประสม

ข. ข้อความ ...คณะของเราหาได้ย่อท้อไม่...

(ภูหลวง , 2511)

คณะของเรา. / ย่อท้อ /

ย่อท้อ เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกที่ไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นหรือสิ่งอื่น
คณะของเรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ประสม

4.4.3.2 คำกริยาแสดงความรู้สึกที่เกิดที่อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง

คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏกับ "ผู้ประสม" และสถานที่" ดังต่อไปนี้

กรอบบการก [____ ผู้ประสม + สถานที่]

เช่น

ก. ข้อความ ...สำหรับชากรลับของผมนี่เมื่อยน่องหน่อย ...

(ถ้าพระงาม, 2513)

ผม/ เมื่อย / น่อง

เมื่อย เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกที่เกิดที่อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง

ผม เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ประสบ

น่อง เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงอวัยวะที่เมื่อย

ข. ข้อความ ...เราขึ้นไปยืนอยู่ต้นขอนไม้มองออกไปเห็นระยะทางที่ต้องทำท่า
กายกรรมกวางเจาข้างหน้าราว 3-4 เมตรก็ให้เสียข้อเท้า...

(ปลายฤดูแล้งในป่าเขาใหญ่ , 2522)

เรา / เสีย / ข้อเท้า

เสีย เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกที่เกิดที่อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง

เรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ประสบ

ข้อเท้า เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงอวัยวะที่เสีย

4.4.3.3 คำกริยาแสดงความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏกับ "ผู้ประสบ" และ "ผู้เสริม" ดังต่อไปนี้

กรอบการก [____ ผู้ประสบ+ ผู้เสริม]

เช่น

ก. ข้อความ ...50นาทีเต็มๆสำหรับผม ที่ปรกติก็คุ้นเคยกับการป็นเขามาตลอดชีวิตการ
เดินทาง ...

(แค้นปึงแม่สุริน,2535)

ผม/ คุ้นเคย / การป็นเขา

คุ้นเคย เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

ผม เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ประสบ

การป็นเขา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผู้เสริมคำกริยา

คุ้นเคย ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข. ข้อความ ...เขาคงจะคั่นกับภาพถนนสี่เลนยาวถึงเมืองกาญจน์...

(ท่องป่าเมืองกาญจน์กับอินเดียนแดง, 2538)

เขา / คั่น / ภาพถนนสี่เลน

คั่น เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

เขา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ประสบ

ภาพถนนสี่เลน เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผู้เสริมคำกริยา

คั่นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

4.4.3.4 คำกริยาแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏกับ "ผู้ประสบ" และจุดหมาย" ดังต่อไปนี้

กรอบการก [____ ผู้ประสบ + จุดหมาย]

เช่น

ก. ข้อความ ...นักท่องเที่ยวที่ปรารถนาประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวทะเลด้วย
เร็วไป ...

(อันดามันทะเลสีฟ้าอินทนิล, 2536)

นักท่องเที่ยว/ ปรารถนา / ประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยว

ปรารถนา เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

นักท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ประสบ

ประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2

หมายถึงจุดหมายของการปรารถนา

ข. ข้อความ ...ผมหวังให้รถเมล์ประจำทางผ่านมา ...

(ฟ้าสว่างที่บ้านลานสาง, 2507)

ผม / หวัง / รถเมล์ประจำทางผ่านมา

หวัง เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

ผม เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ประสบ

รถเมล์ประจำทาง เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงจุดหมายของ

การหวัง

4.4.3.5 คำกริยาแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่นหรือสิ่งอื่น และผู้อื่นหรือสิ่งอื่นนั้นเป็นสาเหตุให้เกิดความรู้สึก

คำกริยาชนิดนี้จะปรากฏกับ "ผู้ประสบ" และ "จุดหมาย" ดังต่อไปนี้

กรอบการก [____ ผู้ประสบ + จุดหมาย]

เช่น

ก. ข้อความ ...ใครเกลียดทากแล้วบอกได้เลยว่า อย่าไปเขาสอยดาวหน้าฝนเลย
หนีไม่พ้นแน่ๆ...

(เขาสอยดาวป่าสุดท้ายของตะวันออก, 2517)

ใคร/ เกลียด / ทาก

เกลียด เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่นหรือสิ่งอื่น และผู้อื่นหรือสิ่งอื่นนั้นเป็นสาเหตุให้เกิดความรู้สึก

ใคร เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ประสบ

ทาก เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงสาเหตุของความรู้สึกเกลียด

ข. ข้อความ ...สีส้มต่างๆ ของท้องฟ้าในยามเช้าขณะพระอาทิตย์ขึ้นทำให้เราหลงใหล
ความงามของมันอยู่นาน ...

(ภูลอง, 2511)

เรา / หลงใหล / ความงามของมัน

หลงใหล เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่นหรือสิ่งอื่น และผู้อื่นหรือสิ่งอื่นนั้นเป็นสาเหตุให้เกิดความรู้สึก

เรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ประสบ

ความงามของมัน เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงสาเหตุของ
ความรู้สึกหลงใหล

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคำกริยาและองค์ประกอบบังคับผู้วิจัยพบกรอบบการก
ทั้งหมด 21 กรอบบการก โดยมีการปรากฏดังนี้

กรอบบการกที่ 1 [___ ผู้ทรงสภาพ]

ปรากฏกับคำกริยาแสดงสภาพที่บอกลักษณะ หรือคุณสมบัติ

กรอบบการกที่ 2 [___ ผู้ทำ]

ปรากฏกับคำกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำอยู่กับที่
คำกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่มีการเคลื่อนที่

กรอบบการกที่ 3 [___ ผู้ประสบ]

ปรากฏกับคำกริยาแสดงความรู้สึก ที่ไม่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

กรอบบการกที่ 4 [___ ผู้ทรงสภาพ + ผู้ร่วม]

ปรากฏกับคำกริยาแสดงสภาพทำนองเดียวกัน

กรอบบการกที่ 5 [___ ผู้ทรงสภาพ + ผู้เสริม]

ปรากฏกับคำกริยาแสดงสภาพที่ต้องมีผู้อื่นหรือสิ่งอื่นมาเสริมความหมายให้ชัดเจนขึ้น

กรอบบการกที่ 6 [___ ผู้ทำ + สถานที่]

คำกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่มีการเคลื่อนที่
คำกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ปรากฏสถานที่ในการทำ

กรอบบการกที่ 7 [___ ผู้ทำ + แหล่งเดิม]

ปรากฏกับคำกริยาแสดงอาการที่ไม่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่มีการเคลื่อนที่

กรอบบการกที่ 8 [___ ผู้ทำ + ผู้ถูก]

ปรากฏกับคำกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำให้ผู้อื่นเปลี่ยนสภาพ
ไปจากเดิม

คำกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นที่ทำให้ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่เคลื่อนที่

กรอบการทที่ 9 [___ ผู้ทำ + ผล]

ปรากฏกับ คำกริยาแสดงอาการที่เป็นผลต่อสิ่งอื่น

กรอบการทที่ 10 [___ ผู้ทำ + จุดหมาย]

ปรากฏกับ คำกริยาแสดงอาการที่มีผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเป็นจุดหมาย

กรอบการทที่ 11 [___ ผู้ทำ + ผู้เสริม]

ปรากฏกับคำกริยาอาการที่มีผู้อื่นหรือสิ่งอื่นมาช่วยเสริมให้ความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น

กรอบการทที่ 12 [___ ผู้ประสบ + สถานที่]

ปรากฏกับคำกริยาแสดงความรู้สึกที่เกิดที่อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง

กรอบการทที่ 13 [___ ผู้ประสบ + ผู้เสริม]

ปรากฏกับ คำกริยาแสดงความรู้สึกที่ที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

กรอบการทที่ 14 [___ ผู้ประสบ + จุดหมาย]

ปรากฏกับ คำกริยาแสดงความรู้สึกที่รู้สึกต่อผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

คำกริยาแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่นหรือสิ่งอื่น ที่ผู้นั้นเป็นสาเหตุให้เกิดความรู้สึก

กรอบการทที่ 15 [___ ผู้ทำ + ผู้ถูก+สถานที่]

ปรากฏกับ คำกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำให้ผู้อื่นเปลี่ยนสภาพไปจากเดิม

คำกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำให้ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเคลื่อนที่

กรอบการทที่ 16 [___ ผู้ทำ + ผู้ถูก+ จุดหมาย]

ปรากฏกับคำกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นที่ทำให้ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเปลี่ยนสภาพไปจากเดิม

คำกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำให้ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเคลื่อนที่

กรอบการทที่ 17 [___ ผู้ทำ + ผู้ถูก+ผู้รับประโยชน์]

ปรากฏกับคำกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำให้ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเปลี่ยนสภาพไปจากเดิม

กรอบการทที่ 18 [___ ผู้ทำ + ผู้ถูก+ผู้เสริม]

ปรากฏกับคำกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำให้ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเปลี่ยนสภาพไปจากเดิม

กรอบการทที่ 19 [___ ผู้ทำ + เครื่องมือ+ผู้เสริม]

ปรากฏกับ คำกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่ทำให้ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นเปลี่ยนสภาพไปจากเดิม

กรอบการทที่ 20 [___ ผู้ทำ + ผู้ร่วม+ผู้เสริม]

คำกริยาแสดงอาการที่ทำร่วมกับผู้อื่น

กรอบการทที่ 21 [___ ผู้ทำ + ผู้เสริม+ผู้ร่วม]

ปรากฏกับคำกริยาแสดงอาการที่ทำร่วมกับผู้อื่น

จากการวิเคราะห์กรอบการทของคำกริยาข้างต้น ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าสารคดีท่องเที่ยว ในกรอบการท [___ ผู้ทำ] และ [___ ผู้ประสบ] ที่ปรากฏกับคำกริยาแสดงอาการและคำกริยาแสดงความรู้สึก ซึ่งค่านามที่ปรากฏได้ในกรอบการททั้งสองนี้จะต้องเป็นสิ่งมีชีวิต แต่งานเขียนประเภทสารคดีท่องเที่ยวมีการใช้ภาษาที่แสดงภาพพจน์ จึงใช้โวหารต่างๆ ในการบรรยายภาพพจน์ของสถานที่ต่างๆ ให้เห็นเด่นชัด เช่น บุคลาธิษฐาน คือ โวหารที่ทำให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตทำอาการเหมือนสิ่งมีชีวิต ดังนั้น ผู้ทำ และผู้ประสบ ในสารคดีท่องเที่ยวจึงไม่ใช่สิ่งมีชีวิตเสมอไป เช่น

กรอบการท [___ ผู้ทำ]

ข้อความ ...สายลมแห่งขุนเขาครวญคราง...

(บันทึกบนทางสายเปลี่ยว แม่ระมาดท่าสองยาง , 2524)

สายลมแห่งขุนเขา /ครวญคราง /

ครวญคราง เป็นคำกริยาแสดงอาการ

สายลมแห่งขุนเขา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการ
ครวญคราง

กรอบการก [____ ผู้ทำ+ ผู้เสริม]
เช่น

ข้อความ ...ป่าสนยังร้องครวญเพลงอยู่รำไปเมื่อต้องสายลม...
(ทุ่งดอกไม้ละลานตาที่ป่าฝนบนภูสอยดาว ,2537)

ป่าสน /ร้องครวญ/ เพลง

ร้องครวญ เป็นคำกริยาแสดงอาการ

ป่าสน เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการ
ร้องครวญ

เพลง เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผู้เสริมให้คำกริยา
ร้องครวญมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

กรอบการก [____ ผู้ทำ + ผู้ถูก + ผู้รับประโยชน์]
เช่น

ข้อความ ...บางที่ธรรมชาติอาจสอนสิ่งเหล่านี้ให้เราได้ อย่างนี้ไม่ถึง...
(เข็ยงดาวอีกตำนานแห่งขุนเขา , 2539)

ธรรมชาติ /สอน/ สิ่งเหล่านี้ / เรา

สอน เป็นคำกริยาแสดงอาการ

ธรรมชาติ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการสอน

สิ่งเหล่านี้ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึงผู้ถูกสอน

เรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 3 หมายถึง ผู้รับประโยชน์จากการสอน

กรอบการก [____ ผู้ประสบ]

เช่น

ข้อความ ...ธรรมชาติทั้งหมดได้รับการฟื้นฟูจนเบิกบาน ...

(ทุ่งดอกไม้ละลานตาที่ป่าฝนบนภูสอยดาว , 2537)

ธรรมชาติทั้งหมด /เบิกบาน/

เบิกบาน เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึก

ธรรมชาติทั้งหมด เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้มีความรู้สึก
เบิกบาน

ข้อสังเกต

ในการวิเคราะห์คำกริยาระดับตรรกะ ลักษณะขององค์ประกอบบังคับสามารถปรากฏเป็น
ประโยค หรือกริยาวลี ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถนำมาพิจารณาเป็นกรอบการกได้

1. คำกริยาที่ปรากฏในลักษณะนี้ส่วนมากจะเป็นคำกริยาแสดงอาการที่กระทบกระเทือนผู้
อื่นหรือสิ่งอื่นและทำให้ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นนั้นเปลี่ยนสภาพ

เช่น

กรอบการก [____ ผู้ทำ + เครื่องมือ, กริยาวลี]

เช่น

ก. ข้อความ ...เราใช้แฟลช ถ่ายรูป...

(ถ้าพระงาม,2513)

เรา /แฟลช/ ถ่ายรูป

ใช้ เป็นคำกริยาแสดงอาการ

แฟลช เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงเครื่องมือ

ถ่ายรูป เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่2 ที่เป็นกริยาวลี

ข. ข้อความ ...เราใช้มีด ฟันกิ่งไม้ที่ขวางหน้าอยู่...

(แก่งหินเพิง , 2506)

เรา /มีด/ ฟันกิ่งไม้ที่ขวางหน้าอยู่

ใช้ เป็นคำกริยาแสดงอาการ

มีด เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงเครื่องมือ

ฟันกิ้งไม้ที่ขวางหน้าอยู่ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 ที่เป็นกริยาวลี

กรอบการก [____ ผู้ทำ + ผู้ถูก + กริยาวลี]

เช่น

ค. ข้อความ ...นายแพทย์บุญส่งใช้ชายสองคน ไปทำการศึกษารื่องนกป่า...
(ถ้าพระงาม , 2513)

นายแพทย์บุญส่ง /ใช้/ ชายสองคนไปทำการศึกษารื่องนกป่า

ใช้ เป็นคำกริยาแสดงอาการ

นายแพทย์บุญส่ง เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำ

ชายสองคน เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หมายถึง ผู้ถูกใช้

ไปทำการศึกษารื่องนกป่า เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 3 ที่เป็นกริยาวลี

2. คำกริยาที่มักจะลงท้ายด้วย "ว่า" ลักษณะขององค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 หรือ 3 มักจะมีลักษณะเป็นประโยค หรือวลี

เช่น

กรอบการก [____ ผู้ทำ + ประโยค]

เช่น

ข้อความ ...แต่ที่จริงแล้วป้ายเหล่านั้นเป็นเครื่องสื่อความหมายให้รู้ว่าอุทยานแห่งนี้มีสัตว์ชุกชุม ...

(ปลายฤดูแล้งในป่าเขาใหญ่, 2522)

เรา /รู้ว่า/ อุทยานแห่งนี้มีสัตว์ชุกชุม

รู้ว่า เป็นคำกริยาแสดงอาการ

เรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการ

อุทยานแห่งนี้มีสัตว์ชุกชุม เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 ที่เป็นประโยค

กรอบการก [____ ผู้ประสบ + ประโยค]
เช่น

ข้อความ ...ผมเข้าใจว่าเขาคงรอเราอยู่...

(เกาะสาก, 2508)

ผม / เข้าใจว่า / เขาคงรอเราอยู่

เข้าใจว่า เป็นคำกริยาแสดงความรู้สึก

ผม เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ประสบ

เขาคงรอเราอยู่ เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 2 ที่เป็นประโยค

จากผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่า จำนวนของการกที่ปรากฏในสารคดีท่องเที่ยวเมื่อวิเคราะห์ในระดับตรรกะ จะพบจำนวนการกที่น้อยกว่าที่พบในโครงสร้างพื้นผิว ทั้งนี้เพราะการวิเคราะห์ระดับนี้จะพิจารณาแต่ส่วนที่จำเป็นในการปรากฏร่วมกับคำกริยาเท่านั้น ดังนั้นส่วนที่ไม่จำเป็นหรือสามารถปรากฏหรือไม่ปรากฏก็ได้ผู้วิจัยจะไม่พิจารณาเป็นองค์ประกอบบังคับ เช่น การก หน่วยวัด และ เวลา

หน่วยวัด

ก. ข้อความ ...ผ่านบ่อทรายร่องซึ่งเป็นบ่อทรายสีขาวสะอาดกว้างราว 4 เมตร...

(เกาะสาก , 2508)

บ่อทราย / กว้าง /

กว้าง เป็นคำกริยาแสดงสภาพ

บ่อทราย เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทรงสภาพกว้าง

ราว 4 เมตร ไม่ใช่องค์ประกอบบังคับของคำกริยากว้าง เพราะเป็นเพียงส่วนขยายเท่านั้น ในระดับตรรกะจะไม่นำมาพิจารณาหาจำนวนองค์ประกอบบังคับ แต่ในไวยากรณ์การก จะวิเคราะห์ 4 เมตรนี้เป็นหน่วยวัด

ข. ข้อความ ...น้ำตกที่ 3 เป็นน้ำตกชั้นเดียวแต่สูงถึง 30 เมตร...

(ฟ้าสงที่บ้านลานสา , 2507)

น้ำตกชั้นที่ 3 / สูง /

สูง เป็นคำกริยาแสดงสภาพ

น้ำตกชั้นที่ 3 เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทรงสภาพสูง 30 เมตร ไม่ใช่องค์ประกอบบังคับของคำกริยาสูง เพราะเป็นเพียงส่วนขยายเท่านั้น ในระดับตรรกะจะไม่นำมาพิจารณาหาจำนวนองค์ประกอบบังคับ แต่ในไวยากรณ์การก จะวิเคราะห์ 30 เมตรนี้เป็นหน่วยวัด

เวลา

ก. ข้อความ ...เราก็ยังคงตื่นกันตั้งแต่ตี 4...

(เลยดินแดนแห่งขุนเขามหัทศจรีย์ , 2541)

เรา /ตื่น /

ตื่น เป็นคำกริยาแสดงอาการ

เรา เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการตื่น

ตั้งแต่ตี 4 ไม่ใช่องค์ประกอบบังคับของคำกริยาตื่น เพราะเป็นเพียงส่วนขยายเท่านั้น ในระดับตรรกะจะไม่นำมาพิจารณาหาจำนวนองค์ประกอบบังคับ แต่ในไวยากรณ์การก จะวิเคราะห์ ตั้งแต่ตี 4 นี้เป็นเวลา

ก. ข้อความ ...พวกผมไม่อยากนอนแต่หัวค่ำในวันศุกร์...

(เลยดินแดนแห่งขุนเขามหัทศจรีย์ , 2541)

เรา /นอน /

นอน เป็นคำกริยาแสดงอาการ

พวกผม เป็นองค์ประกอบบังคับตัวที่ 1 หมายถึงผู้ทำอาการนอน

แต่หัวค่ำในวันศุกร์ ไม่ใช่องค์ประกอบบังคับของคำกริยานอน เพราะเป็นเพียงส่วนขยายเท่านั้น ในระดับตรรกะจะไม่นำมาพิจารณาหาจำนวนองค์ประกอบบังคับ แต่ในไวยากรณ์การก จะวิเคราะห์ แต่หัวค่ำในวันศุกร์ นี้เป็นเวลา